

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Decisio LXXX. seu Votum, Causalicen. Spolij. Lunæ 14. Augusti 1659. Vtrum
Capitulum sede Episcopali vacante habeat ius destituendi officarios
mensæ ad exercitium iurisdictionis temporalis ab ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

Coram R. P. D.

IOANNE CHECCONIO

Auditore Gener. Legat.

Auenionensis.

IN CAUSA

Cauallicensi Spolij.

Lunæ 14. Augusti 1659.

ARGVMENTVM.

Vtrum Capitulum Sede Vacante habeat ius destituendi Officiarios mensæ ad exercitium iurisdictionis temporalis ab Episcopatu dependentis deputatos, & cui danda sit manutentio, nempe an grassario Curia temporalis deputato per Capitulum, Sede Vacante, an verò deputato per Episcopum defunctum.

SVMMARIVM.

- 1 Ius Regalia non habet locum in Comitatu Venaisino.
- 2 Civitas Auenionensis, & Comitatus Venaisinus sub Gallo-prouincia collocantur. Et subiiciuntur Pontificia iurisdictioni, num. 3.
- 4 Locus aliquis potest esse in Diocesi, & tamen non esse de Diocesi.
- 5 In ciuitate Auenionensi, & Comitatu non est locus spolio, nisi agatur de Archiepiscopis & Episcopis.
- 6 Consuetudines Gallia locum non habent apud nos qui sumus subditi Papa in spiritualibus & temporalibus, num. 7.
- 8 Manutentio concedenda est grassario non obstante deputacione Capituli, que altiore requirit indaginem, & n. 9. & 10.
- 11 Instantia nullitatis non impedit manutentionem.
- 12 Capitulum Sede Vacante non potest reuocare locationes factas per Episcopum defunctum, potest tamen si tempus locationis sit finitum nouam facere locationem, & n. 13. & 33.
- 14 Capitulum Sede Vacante nihil potest innovare cum solam habeat administrationem iure custodia & fiducia.
- 15 Capitulum Sede Vacante non potest Officiarios Episcopi defuncti destituere, sed debet omnia relinquere in eodem statu, n. 16. & 27. 28. 29. 30. & ita declarauit Congreg. n. 31.
- 17 Locationes bonorum Ecclesie, ultra triennium sunt in totum nullæ: fallit stante consuetudine in contrarium, num. 18.
- 19 Officium Actuarius Curia Episcopalis potest locari mediante pecunia, & n. 20.
- 21 Locatio bonorum Ecclesie ad quadriennium est valida quando fructus alternis annis percipiuntur.
- 22 Concessio Episcopi facta de aliquo officio, resoluitur per illius mortem eodemque modo resoluitur locatio, n. 23. Intellige volente Episcopo successore, n. 24. & 32.
- 25 Actus nullitatem continens non dicitur nullus nisi is cuius fauore nullitas inducitur, hoc velis.

- 26 Clausula decreti irritantis non operatur nisi volente parte.
- 28 Officiales remanent in exercitio donec successor aduenit.
- 34 R. Camera qua succedit iure spolio cum habeat ius limitatum non potest reuocare locationes factas per Episcopum defunctum, & num. 36.
- 35 Obtinens sequestrationem fructuum in manibus loci censetur approbasse locationem.
- 37 Actus clandestini, vel qui dederunt causam liti non sunt manutentibiles.
- 38 Capitulum Sede Vacante succedit in iurisdictione Episcopi. Intellige quoad ea que sunt necessaria, non que dependent ex voluntate & liberalitate, & n. 39. 40. & 41.
- 42 Administrator non potest exercere ea que sunt liberalitatis, quod non solum habet locum quoad beneficia, sed etiam quoad officia, num. 43.
- 44 Capitulum Sede Vacante potest Parochiales vacantes ad tempus commendare, vel ad tempus urgenti necessitate officij exercitium concedere, n. 45. Non tamen colonos sine causa cognitione expellere, num. 46.
- 47 Camera in casibus in quibus locus est spolio Episcopi Capituli Sede Vacante, sicut Oeconomi qui in Gallia deputantur, n. 48.
- 49 Quæ sit ratio diuersitatis inter deputacionem Capituli Sede vacante & aliorum Officialium, & n. 51. 52. & 53. ubi refertur casus decisus per Sacram Congregationem Concilij.
- 54 Capitulum Officiales in officio delinquentes cum capta cognitione officio priuare potest, non tamen sine causa destituere, n. 55. & 56.
- 57 Consuetudo cui ius resistit, requirit probationem temporis immemorialis.
- 58 Sede Vacante non potest induci consuetudo contra Ecclesiam.
- 59 Ex eo quod Capitulum Officiales instruit, non inferitur potestas illos sine causa destituendi.
- 60 Collatio officij est actus liberalitatis, consuetudo tamen necessitatis.
- 61 Immemorialis excluditur ex unico actu contrariarum.
- 62 Qui venit ex nouo titulo tenetur probare suam iurisdictionem.
- 63 In dubio iudicandum est contra Capitulum Sede vacante.

DECISIO, SEV VOTVM
Decisium LXXX.

Per obitum Illustriss. Francisci d'Haller Episcopi Cauallicensi deuolutum fuit ius spolio ad R. Cameram Eminentissimi Cardinalis Legati vigen Literarum Fœl. rec. Urbani VIII. sub 14. Decembris 1624. aliarumque Legationis huiusce factum. Et esto enim quod ius Regalia speciem spolio in Gallia præferens non habeat locum in Gallo-Prouincia, teste Lud. Bell. conf. 75. numer. 4. & 5. in qua sitam esse Auenionem, & Comitatum Venaisinum testantur Plin. lib. 3. cap. 4. Cæsar. de Bell. Gall. in Catalog. Priscor. Bull. Populor. Bertrandi conf. 237. numer. 1. lib. 6. Lud. Bell. conf. 4. numer. 1. conf. 57. numer. 42. & in temporalibus subditi Summo Pontifici vti Comit. Modern. Auen. Sancti var. resol. lib. 2. quaest. Civil. 34. numer. 10. & sic esse in Gallia, licet non sit de Gallia, adinstar loci existeret in Diocesi, licet non sit de Diocesi, Kloch. de Imp. in exempt. lib. 4. q. 54. numer. 2. Rot. dec. 34. numer. 4. p. 1. recent.

Attamen intrare hic Spolium quoad Episcopos, & Archiepiscopos ꝑ licet non intret quoad seculares Clericos non fuit dubitatum etiam ex obseruantia harum partium, de qua testatur Modern. Auen. *q. Benef. p. 1. cap. 96. num. 22.* Et generaliter ꝑ in materia spolij sequendam fore consuetudinem tradit Noguero. *Allegat. 26. num. 31.* Nos enim propria vinea cadimus, vt ait Rot. Auen. apud Hier. à Laurent. *dec. 55. versic. Nos propria vinea*, nec Gallicæ consuetudines attendimus, quando iuri Ecclesiastico, vel alii Constitutionibus Pontificiis aduersantur, Lud. Bell. *conf. 57. num. 41. versic. Respondebatur*, cum Auenio & Comitatus Venailinus duo sint status immediatè subditi in spiritualibus, & temporalibus soli Summo Pontifici, ille quidem ex venditione Ioannæ Regina Neapolis, 1348. 9. Iunij, & concessione Caroli IV. Imperatoris; Hic verò ex instrumento Pacis Parisiensis 1238. Mense April. vt latè prosequitur Lud. Bell. *conf. 57. n. 7. & seqq. ac num. 42. & seqq.*

Vnde cum ad mensam Episcopalem Cavallicen. spectaret officium Actuarij ꝑ Curie spiritualis, & in eius exercitio reperiretur Ioannes Rey ab Episcopo dum viueret prouisus; Præterderet verò Capitulum Sede Vacante sibi competere ius destituendi Officiarios mensæ à spirituali Iurisdictione dependentes. Promota fuit coram Me controuersia inter prouisum ab Episcopo de Actuariatu dictæ Curie, & prouisum à Capitulo, diuque tum voce tum scriptis disceptata manutentio in possessione exercendi dicti Actuariatus officium. Tandem libratris vtriusque meritis, visum fuit concedendam fore prouiso per Episcopum, & denegandam prouiso per Capitulum.

Fundamentum primæ partis fuit. Quia cum appareat euidenter ex manualibus dictæ Curie spiritualis mihi exhibitis de possessione, siue quasi dicti Ioannis Rey continuata vsque ad obitum Episcopi, qui causam dedit huic liti, sine dubio manutentio ei debetur ad statum suæ possessionis iuxta *vulgar. §. retinenda iussit. de interd. ꝑ. Non obstante ass. destitutione tacite resultanti ex prouisione alterius facti per Capitulum Sede Vacante*, quæ dum ex pluribus redditur turbida, estque altiori indagine digna, debuit de ea maturius in petitorio agitari, data interim manutentione Ioanni, qui reperitur de tempore motæ litis in exercitio officij, vt in fortioribus terminis remotionis eius qui erat ad nutum amonibilis respondere Ann. Seni. *allegat. 103. p. 2. vbi de officio Notarij, Posth. de Manutent. Obseruat. 10. num. 48. Gratian. discept. for. 590. num. 14. Garf. de Benefic. p. 5. cap. 7. num. 22. versic. & cum requiratur fol. 128. Rot. post tractat. Posth. de manutent. dec. 283. per Rot. & latè in Romana subcollectoria 17. Mart. 1645. §. quæ omnia, coram bon. mem. Bichio, & in eadem 21. Iun. 1645. §. quod verè, coram Eod.*

Et generale est reuocationem dispositionis factæ vel rescissionem contractus intentatam ꝑ non impedire interim manutentionem, Ant. Fab. in *Cod. lib. 7. tit. 7. de finit. 38. num. 2. Vincent. de Franc. dec. 373. per Rot. Rota coram Buratt. dec. 149. num. 9. & post tractat. Posth. de manutent. dec. 300. num. 2. & in recent. part. 1. dec. 270. num. 3. & 4. & in dict. Romana Subcollectoria 17. Martij 1645. coram bon. mem. Bichio, in Romana officij 18. Iun. 1649. §. fin. coram Eminentiss. D. Card. Orthobono, & in Romana renunciationis 21. May 1651. §. non obstante quod coram Reuerend. D. Cerro Decano.*

Quò magis dum hæc possessio videtur titulata ꝑ ex prouisione ab Episcopo viuente reportata me-

diantē contractu locationis, qui esto quod possit à successore reuocari vt gestus nomine proprio, quidquid aliud, si nomine Ecclesiæ, Grat. *dec. March. 99. num. 12. Lud. Bell. conf. 166. num. 3. & per Rot.* Non tamen à Capitulo Sede Vacante id potest. Licet enim locatione finita posset Capitulum bona locare ꝑ ex præcisâ necessitate, ne defectu coloni pateretur Mensa præiudicium, Cald. Pereir. de *empt. & vendit. cap. 26. num. 14. Barbof. de Iur. Ecclesiast. lib. 1. cap. 32. numero 135. Carol. Feurer. tract. de Appellat. lib. 3. capite 4. numer. 37. versic. autre chose seroit*, cum aliis infra citand. sub §. non tamen, num. 46.

Attamen si prius bona locata sint, & duret locationis tempus ꝑ non potest Capitulum locationem adhuc pendentem reuocare, nec iura Episcopalia ad libitum administrare, vel aliud innouare, sed illa manutenere debet in eo statu in quo sunt de tempore mortis Episcopi, vsque ad successoris aduentum iure potius fiduciæ & custodiæ, quam liberæ administrationis, vt declarat idem Barbof. de *pot. Episc. p. 3. Allegat. 132. num. 21. & 22. versic. qui tanquam talis sola necessaria ministraret.* Ambros. Legaufræus in *Synops. decretal. tit. ne Sede Vacante in fin. Azeved. conf. 11. num. 14. & 15. versic. necessarius.* Ant. Fabrit. Bleinian. in *prax. benefic. tit. de officior. administrat. num. 29. in Addit. sub liter. N. versic. quam colonos expellere sol. 297. vbi in puncto quod Capitulum ꝑ Sede Vacante non potest colonos expellere*, vel Officiarios destituere ad instar tutoris, Loysleau de *offic. lib. 5. cap. 5. num. 44. & cap. 6. n. 46. vbi in indiuiduo Grassarij Sede Vacante*, Bacquet tractat. de *iurib. iustit. cap. 17. num. 14. vbi de tutores & num. 15. vbi in indiuiduo Oeconomi mensæ Episcopalis* decifum refert non posse Grassarium, & alios officiales Sede Vacante destituere. Carol. Feurer. tractat. de *Appellat. lib. 3. cap. 4. num. 37. vbi Capitulum vocat successorem momentaneum*, & instar Curatoris manutenere contractus factos à defuncto, per l. in *venditione 8. §. 1. ibi locare debet*, sed hoc ita demum si ante neque locatus fuerit, ff. de *bon. authorit. Ind. possidend. Lebrer. lib. 4. decif. 4. versic. au contraire*, ibi; *il faudroit entendre cela seulement titulo francie.* Nauarr. de *Spol. Ecclesiæ. quest. 5. num. 1. vbi quod Sede Vacante ꝑ debent omnia fideliter conseruari iure custodiæ & in statu quo tempore obitus reperta sunt futuro successoris reseruatis iuxta gloss. in can. illud & can. non liceat. 12. q. 2. & cap. quia sepè extr. de elect. in 6.*

In nihilo refragante ass. nullitate præfatæ locationis ad quadriennium factæ contra formam Paulinæ, locationes vltra triennium irritantis ꝑ itavt nequidem intra triennium ob indiuiduitatem formæ sustineantur, secundum Lud. Bell. Auen. *conf. 166. num. 15. Ant. de Marin. var. tom. 1. controuers. 6. num. 7. Pellicion. qu. Iur. illustr. 41. cap. 6. versic. an autem locatio fol. 306. Ciarlin. contron. 8. n. 34. & 35. & contron. 93. numero 79. Rot. coram Merlino Pamphilio & Penia apud Marchefan. part. 1. de signat. grat. decif. 11. numero 4. decif. 12. num. 1. & dec. 13. numero 2. fol. 107. & 103. & in recent. part. 1. dec. 30. num. 2.*

Quia Paulina non intrat consilio de consuetudine Ecclesiæ sic locandi vltra triennium, de qua sufficienter hic apparuit ex pluribus locationum instrumentis, de bonis mensæ Episcopalis etiam vltra quinquennium locatis. ꝑ Vnde non intrare Paulinam notarunt in specie Ricc. *collect. 2164. vers. 4. part. 6. Vrsil. ad Afflict. dec. 101. n. 5. Gamm. dec. 390. n. 1. & saltem probato, provt hic, vsu contrario*,

vt admittit Lud. Bell. *d. conf. 166. n. 16. Rot. coram Penia apud Marchesan. part. 1. de Signatura Gratia, dec. 13. n. 4. fol. 108.*

Præterquam quod dum officium spirituale Actuarij Episcopatus nec vendi, nec locari mediante pecunia potest ꝑ secundum Azeued. *conf. 8. per tot. consequens est quod illius respectu, vel non intret Paulina quæ ad locationes mediante pecunia factas videtur respexisse. Vel quod dicta locatio in casu de quo agitur, vti veniens in consequentiam, & accessorie vnita ad locationem tabularum temporalis principaliter contemplata, non sit attendenda ꝑ sed sola Curie temporalis Actuariatus locatio primò & per se intenta, cap. ex literis 7. & cap. cum seculum 13. & ibi DD. extr. de l. repar. l. 1. ff. de author. tutor. & in deputatione similis officij Vinc. de Franc. dec. 16. numero 10. versio. transireque exempto. Gamm. dec. 390. num. 5. Ac exinde æstimando solum huius actuarius temporalis locationem, censetur ea solum ad Biennium facta*

ꝑ vt potè cum ad quodlibet biennium (ob diuisam alterius annis cum Apostolica Camera temporalem iurisdictionem) fiat vniformis fructuum perceptio, quo casu biennium pro vnicò anno computatur, Gabriel *conf. 68. per tot. vol. 1. Couarr. var. lib. 2. cap. 26. num. 6. Grat. disc. for. 606. num. 19. Surd. dec. 52. num. 32. & dixit Rot. in Tiburtina Assisus 19. Junij 1648. §. quia dicta, coram Eminentiss. D. meo Card. Corrado.*

Nec obstat visum est fundamentum partis, quod per mortem Episcopi ꝑ vacant ipso iure officia ab Episcopo concessa, tanquam resolutio iure datoris, resoluatur illud acceptoris. *lex vestigial. 31. ff. de pignor. Matrill. de Magistrat. lib. 4. c. 17. n. 22. & seqq. Molin. de primogen. lib. 1. c. 25. n. 9. & 17. Cabed. dec. 21. per tot. part. 2. & in specie Scribanatus ab Episcopo concessi, Molin. d. lib. 1. cap. 25. num. 17. Afflict. dec. 101. per tot. Gamm. dec. 353. num. 3. & 4. Non secus ac locatio ab Episcopo facta ꝑ successorem non ligat iuxta Concil. Trident. sess. 25. de reform. cap. 11. sed morte Episcopi resoluitur, Redoan. de reb. Eccles. non alienand. quest. 57. per tot. Pacific. de Saluian. in spec. 4. cap. 3. num. 40. Gutier. lib. 2. practice. quest. capit. 112. num. 4. & seqq. Parif. de resignat. lib. 1. q. 16. num. 47. & 48. Rot. post Pacif. de Saluian. dec. 210. num. 3.*

Quia conclusio in obiecto relata sano modo debet intelligi, ita vt ad fauorem successoris vacare dicantur ipso iure officia ꝑ quatenus à successore fiat officialis mutatio, non autem ad eiusdem onus, aut præiudicium, & antequam ab Episcopo successore fiat noui officialis creatio; Quoniam vbi lex aliquid inducit ipso iure, hanc semper interpretationem admittit parte volente ꝑ ita se velle declarante, vt pluribus comprobatur Peregrin. de fidei. art. 2. num. 64. Cancer. var. p. 2. cap. 14. num. 165. & p. 3. cap. 17. num. 251. & in fortioribus terminis decreti irritantis ꝑ quod nullitatem actus inducit ipso iure, quatenus scilicet ille ad cuius fauorem inducitur est, eo vti velit, Gonzal. ad Regul. Cancell. glof. 56. num. 65. Grat. disc. for. 16. num. 8. Rot. coram Caputaquen. dec. 249. & in Romana Legati 18. Februarij 1650. §. minusve, coram Reuerendissimo D. Cero Decano. Vnde cum Officialium destitutio

ꝑ Sede Vacante videatur ipsi mensæ præiudicialis cessante destituendi necessitate, Loysseau tractat. de offic. lib. 5. num. 44. Fabric. Bleinian. in prax. benefic. tit. de offic. num. 29. in Addit. sub liter. N. fol. 297. Lebre. lib. 4. dec. 4. versio. Mais outre les susdites raisons, & versio. Que bien souuent, cum seqq. Sequitur antiquos officiales tanquam habentes administrationem cum titulo, remanere in exercitio officij ꝑ donec alius à successore prouisus aduenerit, vt in terminis Consulis, Præsidis, aliorumque officialium post finitum officij tempus, textus sunt in l. meminisse, & in l. ob seruare, ff. de offic. Proconsul. & l. unic. §. administratione, Cod. vt omnes tam ciuiles quam militares, & docent Innocent. in cap. cum accessissent extr. de consuet. Be. nedi. in cap. Raynuius verbo duas habens filias p. 1. num. 39. versio. quo casu fol. 18. Molin. de primogen. lib. 1. c. 25. n. 9. & 11. Grat. disc. for. 184. n. 46. Fontanell. de pact. dotal. claus. 4. glof. 10. p. 1. n. 99. Guid. Pap. disc. 501. & ibi Addent.

Et in puncto actuarij Curie Episcopalis ꝑ quod Sede Vacante remanere debeat in officio donec ab Episcopo successore reuocetur, tradunt Loysseau tract. de offic. lib. 5. cap. 6. num. 46. Bacquet de l. iust. in l. iust. cap. 17. num. 15. Loüet. liter. O. Arrest. 2. & Brodeus sub liter. B. versio. Donc pour conclusion, & versio. Et d'ailleurs, fol. 115. Fabric. Bleinian. in prax. benefic. tit. de offic. num. 27. in addit. sub liter. L. versio. dante expressè ab eorum successoribus reuocentur, fol. 196. & ratio est quia, vt ait Loysseau loc. citat. licet Episcopi dominium sit ad vitam limitatum ꝑ Officiarij tamen ab illo deputati sunt Ordinarij & perpetui, donec à successore reuocentur, arg. leg. Præsidis ff. de iur. Ad quod notabilis est Theoria Ioan. Fab. in §. si adhuc num. 3. versio. quando quis ex mandato, si de mandat. ꝑ Atque in hac facti specie declaratur de mand. ꝑ Card. Bellam. in not. ad Concil. Trident. sess. 24. cap. 16. in hac verba: Item Capitulum Sede Vacante non potest eligere alium Officialem præter Vicarium nisi quod potest in sede plena. Clarum autem est sede plena Capitulum non posse in Actuarij deputatione se immiscere, ergo neque poterit Sede Vacante, Bellam. citat.

Pariter ea quæ de locatione per mortem Episcopi resoluta apponebantur, simili responsione soluntur, vt nimirum procedant ipso successore potente, ꝑ locationi sui prædecessoris stare iuxta ea supra deductis; Quia certum est successorem huius sui prædecessoris stare posse si velit ꝑ glof. n. 1. extr. ne Sede vacante, & in fortioribus terminis nationis dixit Rot. dec. 179. num. 6. dec. 18. num. 40. p. 5. rec. & in Romana Legati 18. Febr. & §. minusque obstat, coram Reuerendiss. D. Cero cano. ꝑ Indeque locationem Episcopi ad successorem aduentum vsque durare, dixere Grat. disc. for. lib. 1. num. 17. versio. ad eius successoris, & disc. 606. num. 1. ibi, per superuenientiam successoris extinguatur iura facta ab antecessore. Lud. Bell. conf. 166. num. 5. versio. ex superuenientia enim successoris. Ant. de Martin. de controuerf. 181. n. 4. versio. per successorem reuocari, cum num. 7.

Proinde R. Camera quæ succedit Episcopo, non iure pleno ꝑ sed limitato donec nimirum locatio aduenerit, & quando sedes vacauerit, Blein. d. de offic. num. 29. in Addition. sub liter. N. teneat nino stare locationi ab Episcopo viuentis factæ Theor. Angel. in l. emptorem, num. 2. Cod. locat. l. 1. disc. for. 37. num. 12. & 13. Surd. dec. 225. num. 6. & 77. ac decis. 164. num. 24. & in puncto contenti ea quæ superius in terminis Oeconomorum, tutoris & Capituli firmata sunt ꝑ non posse ab illis Sede Vacante colonos expelli, ex Bleinian. Bacquet, Loysseau & Feuret aliisque supra citatis sub §. Attamen numero 14.

Vltius ponderatum est R. Cameram ex lege stratione fructuum in manibus conductorum facere ꝑ videri

35. ¶ videri contractus locationum approbasse, itavt ab illis amplius resilire non possit ex notar. in his terminis à Grat. *disc. for. 37. n. 27.* Imò cum fructus inexacti aliique Sede Vacante obvenientes dicantur R. Camera referuati, in locis & casibus in quibus intrat spoliū ex constitut. *fel. rec. l. 1. l. 1. de qua latè Nauarr. tractat. de spol. quest. 5. per tot. ¶ Sequitur à Camera Sede Vacante colonos expelli non posse per text. in l. arbores §. 1. versic. specialiter excepta, ff. de usufruct. Grat. *disc. for. 37. n. 30.* Suid. *dec. 264. num. 6. & 15.* & in indiuiduo Carol. furetur. *de appellat. lib. 3. cap. 4. num. 37. versic. Emretem les beaux fauils par le desuict.* fol. 311. cum aliis supra citatis.*

Resolutio verò secundæ partis quæ denegatâ prouiso per Capitulum manutentionem respicit, resultare visa est ex iisdem fundamentis in priori parte firmatis. ¶ Siquidem non docuit de vlla possessione siue quasi scribendi in dicti Actuarii officio, stante quod ass. actus, vigore deputationis à Capitulo Sede Vacante reportatæ, gesti, vti clandestini non sunt de iure manutentionis, & facilius dum iudem causam liti dedere, Rot. in *Vicentina administrationis Episcopatus, post tract. Posth. dec. 194. n. 5.* & coram Gregorio *dec. 4. n. 2. cum aliis in Romana legati 29. Iunij 1652. §. minus habuit cum §. sequenti coram R. P. D. meo Zarate.*

Multoque minus docuit de vilo iure Capituli 38. ¶ siue sacrorum Canonum dispositio, vel Concilij Tridentini attendatur, siue Capituli possessio deputandi Sede Vacante officarios allegetur. ¶ Siquidem inspecto iure communi licet Capitulum Sede Vacante succedat in omni Iurisdictione ordinaria Episcopi, spiritali vel temporalis, necessaria aut voluntaria, contentiosa vel gratiosa, præterquam in casibus à iure expressis, vel qui ex aliqua ratione concludente pro expressis habentur, vt plenè Barbof. *de offic. & potest. Episc. p. 3. allegat. 132. num. 21. versic. vel qui ex aliqua ratione concludenti.* Garc. *de benefic. p. 5. cap. 7. num. 4. & seqq. Lotter. de reb. benef. lib. 2. quest. 2. num. 24. & seqq. Azor. institut. moral. p. 2. lib. 3. cap. 37. versic. sexto. Dian. resolut. moral. p. 6. tract. 4. resolut. 1. per tot. Carol. Feuret. de appellat. lib. 3. cap. 4. num. 27. Brodeus ad Louet. liter. O. Arrest. 2. Lebre. lib. 4. d. c. 4. Sperell. *dec. 111. num. 39. & seqq. Rot. dec. 166. num. 5. p. 3. rec. & in Vicentina administrationis Episcopatus post tract. Posth. de manut. dec. 194. n. 2. Acern. Vicarij 1650. 30. Maij coram Eminentiss. Card. Orthobono inter eius impressas dec. 230. num. 2. confirmata 13. Ianuar. 1651. coram R. P. D. meo Meltio, & in Ampuriens. seu Ciuitaten. deputationis Vicarij 19. Ianuar. 1646. coram eod. R. P. D. Meltio.**

40. Hec tamen conclusio cum grano salis intelligitur procedere, vt nempe Capitulum Sede Vacante succedat in Iurisdictionalibus, ¶ quoad ea solum quæ sunt meræ necessitatis, non quæ liberalitatis, atque hic est vnus ex casibus à iure expressis in quibus Capitulum vicibus Episcopi Sede Vacante non fungitur, quippe quæ tanquam fructus pastoralis officij referuari debeant futuro successoris, iuxta. *glos. in Clement. 1. verb. Capituli, versic. item Capitulum est necessarius non voluntarius administrator. de Hæret. latè Panormit. in cap. his quæ num. 3. in fin. versic. quod in his quæ sunt necessitatis extr. de maioris. & obediens. Felin. ibid. Azueed. *conf. 111. num. 14. ibi; in iurisdictione tali quod sit necessarium vt exerceatur, & num. 15. versic. & scilicet ubi imminet periculum, ac num. 26. ibi, Capitulum enim Sede Vacante tantum est administrator necessarius non voluntarius.* Lambertin. *de Iureparon. lib. 1. q. prin-**

cipal. 2. part. 9. n. 4. §. 13. in magnis. fol. 14. vbi ante num. 13. ait Capitulum succedere in Iurisdictione necessaria quoad actus necessarios, non quoad voluntarios, Rebuff. in prax. benef. tit. de deuolut. n. 78. & 86. fol. 253. Garc. de benef. p. 5. c. 7. n. 51. & 54. in fine n. 60. & 69. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 2. n. 25. versic. intelligitur modo urgeat necessitas & patiatur defectum ministrorum. Brodeus ad Louet. liter. O. Arrest. 2. in Annotat. sub liter. B. versic. Et d'ailleurs, fol. 116. Carol. Feuret. de Appellat. lib. 3. cap. 4. num. 37. versic. Autre chose seroit s'il n'y en auoit point, fol. 311. ¶ & latè declarat Barbol. de Episcop. p. 3. allegat. 132. num. 22. ibi nisi quatenus exercitium Iurisdictionis Episcopalis ordinariæ necessarium fuerit ad vitandum Episcopatus præiudicium & periculum ex Episcopi defectu seu absentia alioqui imminens, cessante autem huiusmodi necessitate non poterit vti prædicta Iurisdictione, neque enim ius canonicum eam illi indulsit vt esset administrator voluntarius, sed solummodo necessarius, qui tanquam talis sola necessaria ministraret. Rot. *dec. 289. n. 82. & seqq. p. 6. rec.*

Ad iura autem in contrarium adducta firmitaria Sede Vacante Iurisdictionem omnem tam voluntariam quam necessariam transire in Capitulum, ¶ Ref- 41. pondetur illa ludere in verbo voluntariæ Iurisdictionis quæ prædicari potest tam de actu merè necessario, quàm de mere gratioso vt de primo Lambertin. *de Iureparon. lib. 1. p. 1. princ. art. 9. ante n. 13. fol. 14. Azueed. d. conf. 111. num. 14. & 15. Lotter. de re benef. lib. 2. cap. 2. num. 25. & de secundo, Azueed. conf. 9. num. 2. 3. & 11. Garc. de benef. p. 5. cap. 7. numero 60. & 69. & alij supra citati.* Semper enim remanet certum ¶ quod neque Capitulum, neque Camera Sede Vacante sunt administratores liberi, sed limitati ad solos actus necessarios, ex supra deductis.

Vnde dum collatio libera & gratiosa officiorum 42. quædam est donatio ¶ & species liberalitatis, cum posse conferre cui velit excludat actum necessitatis, noluerit iura vt istæ liberalitates transirent in Capitulum, Sede Vacante, sed vt Episcopo successoris referuarentur, prout in his terminis ratiocinatur Panormit. in cap. cum olim. num. 2. versic. quia collatio est quædam donatio extr. de maioris. & obediens. fol. 129. Felin. in cap. his quæ num. 2. extr. eod. Azueed. *d. conf. 9. num. 3. 4. & 5. vbi donare prohibetur quilibet administrator ¶ etsi habeat ea quæ iurisdictionis sunt, Corraf. de Sacerdot. p. 2. cap. 7. num. 3. Lotter. de re benef. lib. 2. q. 2. num. 25. versic. intelligitur modo urgeat necessitas.* Garc. *de benefic. p. 3. cap. 7. num. 51. & 54. & num. 60. ac 69. Carol. Feuret. de appellat. lib. 3. c. 4. num. 30. Qui omnes etsi loquantur in terminis beneficiorum, ¶ eadem tamen est ratio officiorum; Giurb. obseru. 102. n. 17. Et de vtroque arguit Loysseau 43. tractat. de offic. lib. 5. cap. 5. num. 44. & cap. 6. num. 46. Fabric. Bleinian. de benefic. tit. de offic. num. 29. in Addit. liter. N. fol. 297. ibi eo quod non maior videatur esse ratio quare Capitulum Sede Vacante officarios destituat, vel instituat potius quàm conferat beneficia. Tum vel maxime cum ad instar custodis & curatoris bonis dati esse, & consequenter nihil innouare posse, sed omnia futuro successoris referuare intacta debere dicatur in c. 1. extr. ne Sede Vacante, & in cap. cum vos extr. de offic. ordin.*

Quo fit vt licet Capitulum Sede Vacante possit 44. ¶ Ecclesias vacantes ob necessitatem ad tempus commendare donec fuerit de Pastore prouisum, vel eligendus Episcopus ministrum præfecerit, vel alias superior prouiderit, Rebuff. in prax. tit. de deuolut. num. 78. Pauin. de Capitul. Sede Vacante p. 2. quest. 3. Azueed.

61 Quinimò redditur penitus improbabilis ass. possessio immemoralis ex actu secuto de anno 1610. per quem Eminentiss. Cardin. Philonardus tunc Prolegatus Auen. deputationem noui Actuarii & Fiscalis à Capitulo Sede Vacante factam infirmavit, cum immemoralis excludatur etiam ex vnico actu in contrarium gesto. *glos. in d. cap. 1. verb. memoria extr. de priuile. in 6. & dixit Rot. in Pampilonen. iuris nominandi Vicarium 14. Decembris 1648. §. 1. m. coram Eminentiss. D. Cardinali Otthobono.*

62 Tandem adducebatur prouisum à Capitulo multis defectibus ꝑ de quibus in actis, laborasse, non refragante quod per plures annos idem officium administravit. Quia dum à dicto officio fuerat prius ab Episcopo reuocatus, & hodie veniat ex nouo titulo vt asserit acquisito, denud debuit eius habilitas demonstrari, ex Oldrado *conf. 18. Gratian. disc. for. 167. num. 54.*

Ex his satis superque visum est constare de non iure Capituli ad effectum de quo agitur, ꝑ & tamen si quæ dubietas superesset adhuc pro Ioanne Rey contra prouisum à Capitulo foret in dubio respondendum ex Theoria Panormit. *in cap. 2. Notab. 2. extr. ne Sede Vacante* firmantis sepe in dubio contra Capitulum Sede Vacante pronunciandum esse, quod latius exornat Azeued. *d. conf. 11. num. 17. versic. semperque interpretandum in casibus dubiis*, & Lambert. *de Iureparron. lib. 1. p. 1. princ. art. 9. num. 5. fol. 14. in magnis.*

Et ita vtraque parte sepius informante fuit resolutum.

R. P. D. CELSO

Alexandrina Pensionis,

Veneris 19. Iunij 1648.

ARGVMENTVM.

Manutentio in quasi possessione exigendi pensionem conceditur probata solutione annorum præcedentium, etiam per confessionem partis: & vnicam solutionem etiam partialem ad hoc sufficere. Quamvis de nullitate indulti Pontificij pro retentione pensionis non obstante matrimonio opponeretur, quia exceptiones huiusmodi sint, ad petitorium reiciuntur.

SVMMARIVM.

- 1 Quasi possessio exigendi pensionem probatur per confessionem partis.
- 2 Item per probationem actualis solutionis, etiamsi sit vnicam.
- 3 Item per probationem partis vnius termini pensionis.
- 4 Quando possessio exigendi pensionem est titulata, eo magis est manutentibilis.
- 5 Miles resignans post dimissam militiam, non potest vti privilegio retinendi pensionem stante matrimonio, nisi nouum indultum obtinuerit à Summo Pontifice.
- 6 Exceptiones contra indultum si sint turbide, sunt ad petitorium reicienda.

7 Manutentio lite pendente concedenda est dum discutitur veritas exceptionum.

8 Manutentio non pendet ab Indulto, sed à possessione.

9 Sententia per appellationem suspensa non nocet.

DECISIO LXXXI.

Dixerunt Domini dandum esse mandatum de manutendendo D. Marcello Arnutio, quia vltra exactiones factas ab Archidiacono antecessore, constat de quasi possessione illius exigendi pensionem etiam à D. Michaele Collio successore in eodem Archidiaconatu. ꝑ Tam ex confessione iudiciali eiusdem Michaelis sub die 11. Aprilis 1647. *summ. Marcelli num. 6.* quæ sufficit ad hunc effectum, Rota in Cesar-Augustana pensionum §. Iunij 1608. coram Manzanedo. & *dec. 429. n. 4. & dec. 460. num. 1. & per tot. part. 3. recent.*

Quam etiam ex resolutione actuali facta sub die 13. Iunij 1619. de duplis duodecim cum dimidia, quæ licet vnica, constituit pensionarium in quasi possessione exigendi, vt notat Rip. *in cap. cum Ecclesia Surina num. 53. ibique Abb. num. 23. de caus. possess. & propriet. quos in terminis pensionis sequitur Roman. conf. 311. num. 7. Rot. coram Seraph. dec. 436. num. 1. & dec. 1411. num. 2. & coram Buratt. d. c. 542. numero 1. Regien. pensionis apud Marches. part. 1. fol. 563. numero 2. & penes Posth. de manutent. dec. 143. numero 1. dec. 163. numero 12. & dec. 318. numero 1. & in recent. dec. 538. eod. numero, part. 4.*

Et quamvis pensio reseruata fuerit in scutis 50. auri in auro; solutio verò non doceatur facta nisi pro medietate; nihilominus non attenditur actus exactionis particularis, sed causa exigendi, quæ cum sit vniuersalis per illam pensionarius dicitur constitutus in quasi possessione exigendi totam pensionem, licet partem tantum habuerit: *l. si cui res 60. ibique Bart. de leg. 1. & optime firmavit Rot. in his terminis in Calagurritana pensionis 17. Iunij 1624. coram Manzanedo apud Posth. dec. 188. num. 4. & seqq. & in recent. dec. 460. num. 6. part. 3. & in Sipontina pensionis 8. Aprilis 1647. coram R.P. D. meo Peutingero, cum pluribus adductis per Lotter. de re benific. lib. 1. q. 38. n. 123. & seqq. & per addit. ad Greg. dec. 557. num. 11.*

Quæ conclusio eo facilius procedit in presenti casu ex quo constat de reservatione pensionis, & sic possessio est titulata. *cap. licet causam, de probat. Bart. in l. si duo, num. 4. vers. sed si vterque ff. vii possidet. Bald. consil. 420. n. 8. lib. 1. Menoch. de retinend. remed. 3. n. 733. & in terminis pensionis Rot. d. dec. 460. n. 6. part. 3. rec.*

Non obstat quod Marcellus resignauerit officium Militis Lauretani, cuius vigore etiamsi vxoratus esset, poterat retinere pensionem, quia attentato alio indulto S. mem. Urbani cessat huiusmodi defectus; vt dixit Rota coram Buratto *dec. 791. n. 1. & in Ferrarien. pensionis 14. Iunij 1624. coram Rembol-do & ipse remansit habilis, pe rinde ac si nūquam duxisset vxorem, Ancharan. consil. 404. n. 4. vers. dispensatio enim. Dec. consil. 542. eod. num. vers. unde satis. Rot. dec. 50. n. 11. & seqq. p. 5. rec.*

Exceptio verò quod dictum Indultum non sit merè gratiosum, illudque indigeat iustificacione quæ deficit in presenti casu visa fuit Dominis adeo turbida vt reicienda veniat ad petitorium, Rota apud Posth. *de manutent. dec. 113. num. 17. & seqq. dec. 157. n. 5. & dec. 482. n. 3.*

Et dum discutitur de validitate vel invaliditate titularis